

Ενότητα 9 (Τάξη 9)

Γιατί πρέπει να υπακούμε σε κανόνες;

Α Πλάνο μαθήματος

	Βασικό ερώτημα/ θέματα μαθήματος	Βασική εργασία	Υλικά
Προετοιμασία	Οι μαθητές μαζεύουν πληροφορίες για μια περίπτωση στην οποία ένας σχολικός κανόνας παραβιάστηκε, και μετά επιβλήθηκε.	Ατομική εργασία: συλλογή πληροφοριών.	Τυποποιημένο φυλλάδιο γεγονότων.
Μάθημα 1	Ένας μαθητής σε μπελάδες (μελέτη περίπτωσης).	Ομαδική εργασία: αναλύοντας μια περίπτωση.	Φύλλο εργασίας για τη μελέτη περίπτωσης.
Μάθημα 2	Γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες;	Ομαδική εργασία: επανεξετάζοντας τους σχολικούς κανόνες με τον φακό των δικαιωμάτων του παιδιού. Εργασία για το σπίτι: ποιοι κανόνες διέπουν την καθημερινή μας ζωή;	Πίνακας σεμιναρίου και φύλλο εργασίας: « Γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες; ». Αντίγραφο των σχολικών κανόνων. Φύλλο εργασίας: Ποιους κανόνες θα πρέπει να υπακούμε κατά τη διάρκεια της ημέρας;
Μάθημα 3	Πού χρειαζόμαστε κανόνες στη ζωή;	Ομαδική εργασία: Ποιος «επινοεί» και ποιος επιβάλλει άτυπους κανόνες;	
Μάθημα 4	Ποιος θα πρέπει να θεσπίζει νόμους; (Κανόνες για τη δημιουργία νόμων)	Ομαδική εργασία: Ποιοι κανόνες εξασφαλίζουν πως οι νόμοι είναι δίκαιοι;	
Επέκταση	Καταληκτική συζήτηση με τον διευθυντή του σχολείου ή τον σύμβουλο.		

B Γενικές πληροφορίες και εκπαιδευτικοί στόχοι

Μια σημαντική αρχή που διατρέχει όλα τα κεφάλαια για τα δικαιώματα του παιδιού είναι: «μαθαίνουμε από την εμπειρία - μάθηση μέσα από το παράδειγμα». Αυτό ισχύει και για τους σχολικούς κανόνες, και τους νόμους γενικά. Το σχολείο είναι ζωή, και μπορεί να θεωρηθεί ως μια μικρή εικόνα της κοινωνίας. Οι σχολικοί κανόνες λειτουργούν με παρόμοιο τρόπο όπως οι νόμοι στην πολιτική κοινότητα, δηλαδή για την εξυπηρέτηση της κοινότητας και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Με μια πιο προσεκτική εξέταση, παραλληλισμοί - αλλά και διαφορές - μεταξύ των κανόνων στο σχολείο και των νόμων της πολιτικής κοινότητας γίνονται εμφανείς:

- Καμία κοινότητα δεν μπορεί να επιβιώσει χωρίς μια συμφωνία μεταξύ των μελών της να τηρούν νόμους.
- Οι νόμοι προστατεύουν τους αδύναμους. Οι νόμοι είναι εργαλεία για την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων του παιδιού.
- Οι νόμοι πρέπει να επιβάλλονται, αλλά αυτό θα πρέπει να είναι η εξαίρεση. Θα λειτουργήσουν μόνο αν είναι γενικά κατανοητοί και αποδεκτοί. Ως εκ τούτου, οι νόμοι πρέπει να είναι δίκαιοι.

Διαφορές μεταξύ του σχολείου και της πολιτικής κοινότητας:

- Η θέσπιση και η επιβολή νόμων είναι μια άσκηση εξουσίας. Η εξουσία πρέπει να υπόκειται σε έλεγχο. Ως εκ τούτου, οι νόμοι πρέπει να τηρούν τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και η εξουσία για τη θέσπιση και την επιβολή πρέπει να κατανέμεται και να ελέγχεται σε μια δημοκρατική κοινότητα. Στην περίπτωση της πολιτικής κοινότητας, υπάρχουν ακριβείς κανόνες ως προς το ποιο σώμα έχει το δικαίωμα να θεσπίσει έναν νόμο.
- Στο πλαίσιο της σχολικής κοινότητας, η ευθύνη για τον καθορισμό και την επιβολή των σχολικών κανόνων ανήκει στον διευθυντή και το προσωπικό. Παρόλα αυτά (όπως και με τους νόμους στην κοινότητα), οι σχολικοί κανόνες πρέπει να ανοιχτοί για συζήτηση υπό το πρίσμα των δικαιωμάτων του παιδιού, και οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν την ανάγκη για σχολικούς κανόνες.

Παιδαγωγική προσέγγιση: Τα μαθήματα ακολουθούν ένα μοτίβο ομόκεντρων κύκλων. Το μάθημα 1 ασχολείται με ένα συγκεκριμένο περιστατικό ενός κανόνα που επιβλήθηκε στο σχολείο αφού είχε πρώτα παραβιαστεί. Το μάθημα 2 ασχολείται με το ερώτημα του σκοπού που εξυπηρετεί η εφαρμογή των κανόνων του σχολείου, και προσφέρει την απάντηση ότι το σχολείο εξυπηρετεί ορισμένα δικαιώματα του παιδιού, καθώς και το ότι οι κανόνες του σχολείου είναι σημαντικά εργαλεία για να λειτουργεί καλά ένα σχολείο. Το μάθημα 3 κινείται πέρα από τον ορίζοντα της σχολικής εμπειρίας και πραγματεύεται τους κανόνες σε άλλους τομείς της ζωής. Το μάθημα 4, τέλος, διαχωρίζει τους κανόνες από τους νόμους, και ρωτά ποιος θα έπρεπε να έχει την εξουσία να επιβάλει νόμους που όλοι αναμένεται να υπακούμε.

Γ Βασικά ερωτήματα για αναστοχασμό στο Κεφάλαιο 9

Βιώνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Μαθαίνουμε τα δικαιώματα του παιδιού	Εφαρμόζουμε τα δικαιώματα του παιδιού
Εκπαιδευτικός		
Με ποιον τρόπο έχουν βιωθεί οι αρχές των δικαιωμάτων του παιδιού στην τάξη και τη σχολική κοινότητα;	Τι γνωρίζουν τώρα τα παιδιά για τα δικαιωματά τους;	Μαθαίνουμε πώς να αναλαμβάνουμε δράση έξω από το σχολείο: τι μάθανε οι μαθητές για τη μελλοντική τους ζωή;
Οι μαθητές μαθαίνουν πώς να αντιμετωπίζουν την εμπειρία της άνισης κατανομής της εξουσίας. Κάνουν χρήση των δικαιωμάτων τους, αλλά ανακαλύπτουν πως υπάρχουν όρια στο τι μπορούν να επιτύχουν.	Τα δικαιώματα του παιδιού αποτελούν μέρος του κράτους δικαίου, και ως εκ τούτου είναι δεσμευτικά για όλους. Παρόλα αυτά, δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως σε ολόκληρο τον κόσμο.	Για τους μαθητές, αυτή η εμπειρία είναι σημαντική, καθώς θα τους βοηθήσει ως ενήλικους πολίτες στην κοινωνία των πολιτών να αντιμετωπίσουν δυσκολίες σε διαπραγματεύσεις ή πολιτικές ήττες.
Μαθητές		
Πώς έχω βιώσει τα δικαιώματά μου στην τάξη;	Τι έχω μάθει για τα δικαιώματα του παιδιού;	Τι είδους δράση είμαι ικανός να αναλάβω τώρα;
Έχω μάθει να περνάω μέσα από τη δύσκολη διαδικασία της διαπραγμάτευσης δικαιωμάτων και καθηκόντων. Έχω μάθει πώς να αντιμετωπίζω την απογοήτευση και την ήττα.	Γνωρίζω πως τα δικαιώματα αλλά και τα καθήκοντα είναι απαραίτητα για τη συμβίωση. Γνωρίζω, επίσης, πως τα δικαιώματα του παιδιού αποτελούν μέρος αυτού του πλαισίου.	Μπορώ να συζητάω δικαιώματα και υποχρεώσεις, κάνοντας χρήση των γνώσεών μου. Μπορώ να διαπραγματευτώ και να συζητήσω με εκπροσώπους των αρχών, και μπορώ και να διαφωνήσω και να τους ακούσω.

Δ Διαδικασία

Προετοιμασία για το μάθημα 1

Περίπου μία εβδομάδα πριν το πρώτο μάθημα, ο/η εκπαιδευτικός δίνει στους μαθητές την ακόλουθη εργασία: Συλλέξτε πληροφορίες για μια πρόσφατη περίπτωση στην οποία οι σχολικοί κανόνες είχαν παραβιαστεί, και είχε γίνει επίπληκτη σε μαθητή ή είχε τιμωρηθεί (αν είναι δυνατόν, θα πρέπει να βασίζεται σε μια υπόθεση από το σχολείο ή την κοινότητά, αλλά κι άλλα παραδείγματα επιπρέπονται). Κρατήστε σημειώσεις, χρησιμοποιώντας αυτή τη σύντομη σειρά τυποποιημένων ερωτήσεων.

Παραβιάζοντας τους κανόνες του σχολείου - βασικά ερωτήματα:

- Τι έχει συμβεί;
- Ποιοι εμπλέκονται;
- Ποια τιμωρία - αν υπάρχει - έχει δοθεί;

Μάθημα 1: Ένας μαθητής σε μπελάδες (μελέτη περίπτωσης)

Εισαγωγή (οι μαθητές κάθονται στα θρανία τους έτσι ώστε να μπορούν να δουλέψουν σε ομάδες): Μερικοί μαθητές αναφέρουν πληροφορίες που βρήκαν σχετικά με την εν λόγω υπόθεση. Η τάξη πρέπει

να αποφασίσει ποια υπόθεση θα ήθελαν να μελετήσουν σε μεγαλύτερο βάθος (αν είναι δυνατόν, μια υπόθεση από το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, έτσι ώστε οι μαθητές να κατανοούν ήδη το πλαίσιο και να μην χρειάζεται να μάθουν για αυτό).

Συζήτηση: Τώρα η τάξη θα πρέπει να εντοπίσει το πρόβλημα που διέπει την εν λόγω υπόθεση. Αυτό καθιστά αναγκαίο να αναφερθούν σε έναν σχολικό κανόνα και να τον ερμηνεύσουν. Ο/η εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να κάνουν τις παρατηρήσεις τους (πιθανόν αφού έχουν πρώτα κρατήσει σημειώσεις). Ανάλογα με την υπόθεση, οι απόψεις τους μπορεί να είναι αμφιλεγόμενες, ή μπορεί να συμφωνούν (για παράδειγμα, «Ήταν σχετικά δίκαιο να κάνουμε κάτι», ή «Πιστεύω πως αυτή η τιμωρία είναι μάλλον άδικη/πολύ σκληρή»). Τέλος, ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από έναν μαθητή να συνοψίσει αυτές τις παρατηρήσεις.

Περίληψη από τον/την εκπαιδευτικό: Αν διαπεράσουμε την επιφάνεια ενός τέτοιου περιστατικού, πολύ συχνά, εμφανίζονται σχετικά περίπλοκα προβλήματα. Αυτά απαιτούν πιο λεπτομερή εξέταση, για να μπορέσουμε να καταλάβουμε το περιστατικό από όλες τις πλευρές.

Ο/η εκπαιδευτικός μοιράζει το ακόλουθο φύλλο εργασίας, το οποίο πρόκειται να χρησιμοποιηθεί ως βάση συζήτησης, και εργάζονται πάνω στο επιλεγμένο περιστατικό (σε ομάδες των περίπου τεσσάρων μαθητών).

Μελέτη περίπτωσης: ένας μαθητής σε μπελάδες στο σχολείο μας	
1. Τι συνέβη;	
2. Ποιος ανακάλυψε ή ανέφερε την περίπτωση;	
3. Ποιοι εμπλέκονται;	
4. Ποιο είναι το πρόβλημα (Γιατί ήταν απαραίτητο να προστατεύσουμε την εργασία και τη ζωή στο σχολείο;)	
5. Ποιος/οί σχολικοί κανόνες ισχύουν σε αυτή την περίπτωση;	
6. Ποια τιμωρία, αν υπάρχει, έχει δοθεί;	
7. Τι συνέπεια έχει η τιμωρία για τον “ένοχο” και τους άλλους μαθητές;	
8. ...	

Φυσικά, το φύλλο εργασίας μπορεί να τροποποιηθεί ή να επεκταθεί στην ολομέλεια, εάν είναι απαραίτητο.

Οι ομάδες επιλέγουν έναν εκπρόσωπο και, ενδεχομένως, περαιτέρω ρόλους (υπεύθυνος χρόνου, κ.λπ.). Στη συνέχεια, τα μέλη της ομάδας συζητάνε την υπόθεση και σημειώνουν όλες τις ιδέες τους στα φυλλάδια που τους έχουν δοθεί. Ειδικότερα, συζητάνε τις ερωτήσεις 4 και 7, διότι αφορούν το βασικό θέμα γύρω από το πρόβλημα.

Για τον υπόλοιπο χρόνο: Κάθε ομάδα αποφασίζει για τη μορφή και το περιεχόμενο των απαντήσεων στις ερωτήσεις 4 και 7 που θα παρουσιάσει ο εκπρόσωπός τους στην τάξη κατά τη διάρκεια του επόμενου μαθήματος.

Μάθημα 2: Γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες; (διάρκεια: περίπου 1 ½ μαθήματα)

Παρουσιάσεις - συζήτηση σχετικά με την εργασία του τελευταίου μαθήματος: ένας εκπρόσωπος από κάθε ομάδα παρουσιάζει τις απαντήσεις στις ερωτήσεις 4 και 7. Μετά από αυτό, γίνεται μια συζήτηση.

Αφόρμηση:

- Σε τι συμφωνούν οι ομάδες; Πού διαφέρουν οι απόψεις;
- Τι μου άρεσε; Με τι συμφωνώ; Τι δε με ενόχλησε; Τι βρίσκω απαράδεκτο; Γιατί;

Σε γενικές γραμμές, τα ευρήματα των μαθητών (που υποστηρίζονται από τον/την εκπαιδευτικό) πρέπει να είναι: Όλοι απολαμβάνουμε βασικά ανθρώπινα και ατομικά δικαιώματα, που πρέπει, επίσης, να γίνονται σεβαστά στο σχολείο. Για να μπορέσει το σχολείο να υπερασπιστεί τα δικαιώματα αυτά, πρέπει να τηρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Ο/η εκπαιδευτικός ή ένας μαθητής μπορεί να συνοψίσει αυτή την ιδέα ως εξής: Ένα σχολείο είναι ένα μέρος όπου πολλοί άνθρωποι, τόσο μικροί και όσο και μεγάλοι, συναντιούνται και εργάζονται από κοινού. Η συνθήκη αυτή πρέπει να οργανωθεί, και απαιτεί κανόνες, συμπεριλαμβανομένου του ότι τα μαθήματα θα πρέπει να αρχίζουν και να τελειώνουν στην ώρα τους με όλους παρόντες, και του/της εκπαιδευτικού, στην τάξη. Επιπλέον, το σχολείο είναι άμεσα υπεύθυνο για μερικά από τα πιο σημαντικά δικαιώματα του παιδιού: και πάνω απ' όλα, το δικαίωμα στην εκπαίδευση.

Σκέψεις και συζήτηση με επίκεντρο το δικαίωμα στην εκπαίδευση: Πού έχει το δικαίωμα αυτό κατοχυρωθεί;

Συζήτηση που μπορεί να υποστηριχτεί από τον/την εκπαιδευτικό, κάνοντας μια σύντομη εισήγηση για τα δικαιώματα του παιδιού και τη σημασία τους στη σχολική ζωή. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί το ακόλουθο φύλλο εργασίας, το οποίο μπορεί επίσης να μεγενθυθεί, π.χ. σε έναν πίνακα σεμιναρίου ή σε προτζέκτορα:

Γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες;	
Δικαιώματα του Παιδιού (Σύμβαση ΟΗΕ, 1989)	Ποιοι κανόνες στο σχολείο μας προστατεύουν αυτά τα δικαιώματα;
Άρθρο 13 Ελευθερία της έκφρασης	
Άρθρο 14 Ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας	
Άρθρο 24 Προστασία της υγείας	
Άρθρο 28 Το δικαίωμα στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης στην ανωτάτη εκπαίδευση και μέτρων διασφάλισης της τακτικής παρακολούθησης στο σχολείο	
Άρθρο 31 Το δικαίωμα στην ανάπτυξη και τις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου	
Άρθρο 33 Προστασία από ναρκωτικές ουσίες	
Άρθρο 37 Προστασία ενάντια στην κακομεταχείριση	

Σκέψεις και συζήτηση σχετικά με το θέμα: «Παρατηρώντας τους κανόνες του σχολείου από τη σκοπιά των δικαιωμάτων του παιδιού: γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες;»

Ο/η εκπαιδευτικός γράφει αυτό το θέμα στον πίνακα: «Γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες;». Μοιράζει ένα αντίγραφο των κανόνων του σχολείου ή της τάξης, έναν μαρκαδόρο και ένα κομμάτι χαρτί σεμιναρίου. Ο/η εκπαιδευτικός εξηγεί, στη συνέχεια, την εργασία:

- Πρώτα δουλέψτε ατομικά. Διαβάστε τους σχολικούς κανόνες. Προσπαθήστε να συνδέσετε τους κανόνες, όπου είναι δυνατόν, με ένα δικαίωμα του παιδιού.
- Στη συνέχεια, δουλέψτε ως ομάδα. Μοιραστείτε τις ιδέες σας, και προσπαθήστε να συμφωνήσετε ποιοι σχολικοί κανόνες σχετίζονται με ποιο δικαίωμα του παιδιού. Καταγράψτε τα αποτελέσματά σας.
- Πάρτε το φύλλο εργασίας «Γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες;», και συσχετίστε τα Άρθρα της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού με τους κανόνες του σχολείου ή της τάξης σας.
- Ορίστε δύο εκπροσώπους για να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά σας στην τάξη.

Οι μαθητές παρουσιάζουν τα αποτελέσματά τους στην τάξη. Ο/η εκπαιδευτικός επιμένει σε μια ορθή συλλογιστική, τόσο στην παρουσίαση όσο και σε οποιαδήποτε συζήτηση μπορεί να προκύψει.

Τα τελευταία πέντε λεπτά του μαθήματος, ο/η εκπαιδευτικός εφιστά την προσοχή της τάξης στο θέμα του μαθήματος, στην ερώτηση στον πίνακα: Γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες; (Οι μαθητές αναμένεται να συνοψίσουν το αποτέλεσμα του μαθήματος σε μία απάντηση όπως: «Το σχολείο εξυπηρετεί το δικαίωμα του κάθε παιδιού και εφήβου να μορφωθεί», ή: «Οι σχολικοί κανόνες υπάρχουν για να εξασφαλίσουν ότι το σχολείο λειτουργεί ομαλά και αποτελεσματικά για να επιτελέσει τον σκοπό του», κ.λπ.).

Εργασία 1, πιθανόν ως συμπέρασμα του μαθήματος: Γράψτε μια περίληψη με αυτά που μάθατε, σε λίγες γραμμές: α) με θέμα «Ένα σχολείο χωρίς κανόνες...», και β) πάνω στο ερώτημα «Γιατί ένα σχολείο έχει κανόνες;».

Εργασία 2 (Εργασία για το σπίτι, να αντιγραφεί ως φύλλο εργασίας χωριστά ή στο πίσω μέρος του προηγούμενου φύλλου εργασίας):

Μια ολόκληρη ημέρα με κανόνες

Διάλεξε μια μέρα της εβδομάδας. Αυτή τη μέρα κράτησε ημερολόγιο, σημειώνοντας όλους τους κανόνες που έπρεπε να ακολουθήσεις. Σκέψου όλους τους κανόνες που σου υπαγορεύουν πώς να συμπεριφερθείς ή τι πρέπει να κάνεις, για παράδειγμα:

- όταν βρίσκεσαι σπίτι με την οικογένειά σου,
- όταν συναντάς τους φίλους σου,
- όταν αγοράζεις κάτι σε ένα κατάστημα,
- όταν μετακινείσαι στην πόλη.
- κ.λπ.

Σκέψου ποιοι κανόνες έχουν θεσπιστεί ως επίσημοι κανόνες, και ποιοι υπάρχουν ως άγραφοι, άτυποι κανόνες. Για παράδειγμα, οι σχολικοί κανόνες είναι επίσημοι. Κανόνες που μας υπαγορεύουν πώς να συμπεριφερόμαστε στο τραπέζι, ή όταν είμαστε μαζί με την οικογένειά μας, είναι άτυποι.

Ωρα	Κανόνας	επίσημος/άτυπος
...		
07.00		
08.00		
09.00		
10.00		
11.00		
12.00		
13.00		
14.00		
15.00		
16.00		
17.00		
18.00		
19.00		
20.00		
21.00		
22.00		
...		

Μάθημα 3: Ποιος φτιάχνει κανόνες στη ζωή;

Ο/η εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να διαβάσουν, ως ειδικοί, παραδείγματα από τις εργασίες τους (βλ. παραπάνω), που να συμπεριλαμβάνουν παραδείγματα τόσο επίσημων όσο και άτυπων κανόνων.

Στη συνέχεια, ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει δύο παραδείγματα, και τα γράφει στον πίνακα σε ένα απλό πινακάκι που έχει ήδη προετοιμάσει:

Είδος κανόνα	Περιεχόμενα	Θεσπίστηκε από ...	Επιβλήθηκε από ...
Επίσημος κανόνας (για παράδειγμα νόμος):	Απαγορεύεται να διασχίσεις τον δρόμο όταν το φανάρι είναι κόκκινο.		
Άτυπος κανόνας	Δεν πρέπει να ρεύεσαι στο τραπέζι		

Ο/η εκπαιδευτικός προσκαλεί τους μαθητές να εκφράσουν τις σκέψεις τους στις δύο άδειες στήλες, καθώς και σκέψεις σχετικά με τις κυρώσεις που θεωρούν πως χρειάζεται να επιβληθούν σε περίπτωση παραβίασης ενός κανόνα. Ο κανόνας της κυκλοφορίας – στην πραγματικότητα ένας νόμος – θα αποδειχθεί σχετικά απλός: Θεσπισμένος από το Υπουργείο Συγκοινωνιών (προσχέδιο) και το Κοινοβούλιο (νομοθεσία). Επιβάλλεται από την αστυνομία, και αν είναι απαραίτητο, τα δικαστήρια (για παράδειγμα, με πρόστιμα). Πιο δύσκολοι (αλλά ίσως πιο ενδιαφέροντες, για χάρη της συζήτησης) είναι οι άγραφοι κανόνες, π.χ να μη ρευόμαστε στο τραπέζι. Οι συνέπειες σε αυτή την περίπτωση προκύπτουν από την οικογένεια και την κουλτούρα. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να δώσει στους μαθητές την ευκαιρία να ενεργήσουν ως ειδικοί, ζητώντας από πολλούς μαθητές να συμμετάσχουν στη συζήτηση της ολομέλειας. Οι πληροφορίες προστίθενται στον πίνακα.

Οι μαθητές σχηματίζουν ομάδες των τεσσάρων ή πέντε. Εργασία: Μοιραστείτε τα παραδείγματά σας, στα φυλλάδια εργασίας, για τους άτυπους κανόνες, και βρείτε πώς επιβάλλονται αυτοί οι κανόνες και ποιες συνέπειες υπάρχουν αν παραβιαστούν. Επιπλέον: Υπάρχουν κανόνες που είναι ειδικοί σε σχέση με το φύλο, τις νόρμες, ή ακόμα και τους νόμους;

Τα αποτελέσματα συγκεντρώνονται στην ολομέλεια. Πιθανά σημεία για να επικεντρωθείτε κατά τη διάρκεια της συζήτησης:

- Τύπος και κατάταξη των άγραφων κανόνων εντός της ομάδας (με παραδείγματα).
- Ποιος καθορίζει ή τροποποιεί άγραφους κανόνες και συνέπειες στην περίπτωση που παραβιάζεται ένας νόμος;
- Ειδικοί άγραφοι κανόνες σε σχέση με το φύλο.
- Ποιες δυνατότητες έχουμε να καθορίσουμε ή να τροποποιήσουμε κανόνες; Πότε και πού μπορούμε να έχουμε λόγο;

Μάθημα 4: Ποιος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να θεσπίσει νόμους; (Κανόνες για τη θέσπιση νόμων)

Το μάθημα ξεκινάει με μια επανάληψη των διαπιστώσεων του προηγούμενου μαθήματος, στο οποίο οι μαθητές εξέτασαν άτυπους κανόνες και νόμους. Σε αυτό το μάθημα, θα εξετάσουν πιο προσεχτικά το πώς θα έπρεπε να φτιάχνονται οι νόμοι.

Αφόρμηση: Ο/η εκπαιδευτικός δίνει το παρακάτω παράδειγμα νόμου (το γράφει στον πίνακα):

§1 Όλοι οι άντρες που είναι γεννημένοι τον Απρίλιο δεν χρειάζεται να πληρώνουν φόρους.

Συζήτηση: Οι μαθητές μπορούν να σχολιάσουν ελεύθερα, με παρακίνηση, αν είναι απαραίτητο, από μερικές ανοιχτού τύπου ερωτήσεις. Οι ιδέες τους μπορούν να εστιάσουν σε σημεία, όπως τα παρακάτω:

- Αυτός ο νόμος είναι άδικος, καθώς αποτελεί παραβίαση της αρχής της μη-διάκρισης.
- Κάνει διάκριση ενάντια σε διάφορες ομάδες (σε όλες τις γυναίκες, όχι μόνο όσες είναι γεννημένες τον Απρίλιο).
- Εξυπηρετεί τα συμφέροντα μιας μικρής ομάδας ανθρώπων - αντρών που είναι γεννημένοι τον Απρίλιο.
- Οι νόμοι πρέπει να υπηρετούν το καλό όλων. Για τον λόγο αυτό, νόμοι σαν αυτόν πρέπει να αποτρέπονται.
- Άδικοι νόμοι θα σπείρουν συγκρούσεις σε μια κοινότητα, και μπορεί ακόμη και να την καταστρέψουν.

Οι μαθητές σχηματίζουν ομάδες των τεσσάρων ή πέντε. Εργασία: οι μαθητές θα πρέπει να συζητήσουν ποιοι κανόνες και αρχές είναι απαραίτητες για να προσφέρουν προστασία ενάντια σε άδικη νομοθεσία. Θα πρέπει να συμφωνήσουν σε όχι περισσότερα από τρία στοιχεία για την παρουσίαση που θα ακολουθήσει.

Παρουσίαση, συζήτηση, σύγκριση στην ολομέλεια.

Ποιος φτιάχνει στην πραγματικότητα τους νόμους στη χώρα μας; Συγκέντρωση των προηγούμενων γνώσεων των μαθητών, σύνοψη των σκέψεων/σύντομη παρουσίαση από τον/την εκπαιδευτικό. Κύρια θέματα: Το σύνταγμα περιλαμβάνει ανθρώπινα δικαιώματα, όπως την αρχή της ισότητας και την προσωπική ελευθερία. Περιέχει, επίσης, ένα τμήμα που ορίζει ποιος μπορεί να δημιουργήσει νόμους - στις περισσότερες χώρες αυτό είναι ένα σώμα αντιπροσώπων που θεσπίζουν νόμους κατά πλειοψηφική ψήφο. Οι αντιπρόσωποι αυτοί πρέπει να θέσουν υποψηφιότητα για τις εκλογές και, ως εκ τούτου, υπόκεινται σε έλεγχο από τους πολίτες. Μερικοί νόμοι έχουν συσταθεί με άμεση ψηφοφορία σε κάλπη.

Ενδεχομένως μια καταληκτική συζήτηση με ανασκόπηση όσων έμαθαν οι μαθητές σε αυτό το κεφάλαιο, και μια ματιά στις μελλοντικές προοπτικές της ζωής ενός νεαρού ενήλικα σε μια κοινωνία που διαμορφώνεται από κανόνες και νόμους.